

Lidé s HIV: Zbavte nás cejchu. Lékař naši chorobu znát nemusí

leník.cz

vloženo: 11.5.2019, 23.10

Pacienti s HIV žádají poslance o změnu některých zákonů a povinností: nechtějí třeba sdělovat svou diagnózu lékařům. Vadí jim také připravovaný lékový záznam pacienta, ze kterého půjde jejich postižení vyčíst. Úřady už navíc řešily první pokus o zneužití přístupových dat z eReceptu.

Stačilo zmínit, že jsme oba s partnerem HIV pozitivní. Sestřička okamžitě zareagovala: To si snad děláte srandu!, vypráví své zkušenosti z ordinace zubní pohotovosti pětatřicetiletý Michael. Lékařka nakonec ani jednoho z nich neošetřila. Na takové pacienty totiž prý není zařízení.

S podobným přístupem zdravotníků už se někdy v životě setkaly dokonce dvě třetiny HIV pozitivních Čechů. „Pokud dodrželi svou zákonnou povinnost a lékaři se s diagnózou skutečně svěřili, často narazili. Sehnat zubaře je pro ně prakticky nemožné,“ potvrzuje také Robert Hejzák z České společnosti AIDS pomoc. Při svém tvrzení se přitom opírá o tři roky starý průzkum, do kterého se zapojilo celkem 140 HIV pozitivních.

STRACH ZE ZNEUŽITÍ

Pacienti s HIV proto nyní žádají poslance, aby jejich oznamovací povinnost změkčili. Svou diagnózu lékařům sdělovat nechtějí. Připomínají, že díky moderní léčbě už nejsou infekční, takže by pro nikoho neměli být nebezpeční.

Nelíbí se jim ani plán ministerstva zdravotnictví, podle kterého by měli mít nově všichni ošetřující lékaři a lékárníci přístup k seznamu veškerých léků, které jejich pacienti užívají. Umožnit jim to má lékový záznam, který vznikne v rámci elektronického receptu. Počítá s ním novela zákona o léčivech, která se právě projednává ve sněmovně. Podle kritiků se ale dá ze seznamu dobře vyčíst i diagnóza pacienta. „Někteří lidé kvůli tomu budou vystaveni diskriminaci,“ tvrdí Hejzák.

Obava HIV pozitivních pacientů vzrostla o to víc, že už se objevil i první pokus o zneužití dat z elektronického receptu.

Musel ho řešit lékový ústav spolu s Úřadem na ochranu osobních údajů. „Šlo konkrétně o možné podezření na zneužití přístupových údajů lékárníka,“ potvrdila Deníku šéfka Státního ústavu pro kontrolu léčiv Irena Storová.

Část poslanců chce proto HIV pozitivním lidem vyjít vstříc. „Mohli by mít výjimku, stejně jako někteří psychiatřiční pacienti,“ řekl na posledním jednání sněmovního zdravotního výboru třeba lidovecký poslanec Vít Kaňkovský. Jinak se podle něj může stát, že tito lidé přestanou k lékaři úplně chodit. „To by mělo samozřejmě dalekosáhlé dopady nejenom na jejich zdraví, ale mohlo by negativně ovlivnit také jejich okolí,“ doplnil poslanec **Kaňkovský**.

Další politici sice pro výjimku v zákoně nejsou, navrhují ale jiné řešení: zjednodušit postup, jakým by mohli lidé přístup lékaře či lékárníka do seznamu užívaných přípravků zakázat. Ministerské řešení jim totiž připadá až příliš složité.

STOHY LEJSTER

„Podle ministerského návrhu by musel dojít každý pacient, který chce lékaři přístup do systému zakázat, osobně na poštu a vyplnit tam stohy lejster s ověřeným podpisem. Mně osobně by stačilo, kdyby mi pacienti udělovali souhlas s přístupem do lékového záznamu přímo v ordinaci. Stejně už nám podepisují informované souhlasy, takže jeden papír navíc by snad nikomu nevadil,“ řekl například poslanec David Kasal (ANO).

Se zjednodušením souhlasila i šéfka sněmovního zdravotního výboru Věra Adámková (ANO). „Řada lidí bude mít s cestou na poštu problém – zvláště pokud jde o ležící pacienty, kteří bydlí v obci bez poštovní pobočky,“ vysvětlila.

Vedení resortu zdravotnictví si ale stojí na svém. „Jedině naše řešení může zajistit to, že bude lékový záznam skutečně široce využíván lékaři i lékárníky. To zamezí nevhodným kombinacím léků či jejich nadměrnému předepisování,“ řekl náměstek ministra zdravotnictví Filip Vrubel.

NEVHODNÉ KOMBINACE

Takzvaný lékový záznam pacienta zavádí vládní novela zákona o léčivech. Ošetřující lékaři a lékárníci díky němu budou mít přehled o tom, které léky jejich pacient užívá. Dnes mají přehled jen o medikamentech, které pacientovi sami předepsali. Řada léků přitom může mít v kombinaci s dalšími přípravky vážné nežádoucí účinky.

Mezi lékaři přesto panují o smysluplnosti lékového záznamu pochybnosti. „Všechny medikamenty se tam totiž stejně neobjeví. Budou chybět ty volně prodejné, které si lidé koupí sami,“ vysvětluje šéf České lékařské komory Milan Kubek. Další léky zase pacient nemusí užívat, přestože mu je doktor předepsal. Vadí mu i to, že se mohou někteří pacienti s citlivými diagnózami začít vyhýbat návštěvě ordinace.